

سم الله الرحمن الرحيم

Haber-Yorum

Rusya, Özbekistan'daki Nüfuzunu Korumaya Çalışıyor!

Haber:

7 Ekim 2021'de Sputnik web sitesi, "Özbekistan Cumhurbaşkanı'nın Rusya ziyareti kasım ayı olarak planlanıyor" başlığı altında şu haberi yayınladı:

Vladimir Putin ve Şevket Mirziyoyev bir telefon görüşmesi yaptı ve iki lider, karşılıklı ticaret ve endüstriyel iş birliği hacminin yanı sıra kasım ayında yapılması beklenen üst düzey ziyaretin programını görüştüler.

Şevket Mirziyoyev, Vladimir Putin'in 69. doğum gününü kutladı. Cumhurbaşkanlığı yönetimi, Özbekistan Cumhurbaşkanı'nın telefon görüşmesinde Rus halkına sağlık, başarı, barış ve refah dilediğini söyledi. Görüşmede iki Cumhurbaşkanı, Özbekistan Cumhurbaşkanı'nın, önümüzdeki ay cumhuriyette yapılacak cumhurbaşkanlığı seçimlerinin ardından Rusya Federasyonu'na yapacağı resmi ziyaret için yaklaşık bir tarih üzerinde anlaştılar.

Yorum:

Bu konuşma, haberde de geçtiği üzere Özbekistan'daki cumhurbaşkanlığı seçimlerinin arifesinde gerçekleşmektedir. Nitekim Orta Asya ve özellikle Özbekistan'ın, uzun zamandan beri Sovyetler Birliği'nin hammadde üssü olduğu bilinmektedir. Hatta Sovyetler Birliği'nin yerini alan Rusya, hala Orta Asya'yı arka bahçesi olarak görmektedir. Zira Özbekistan stratejik olarak Orta Asya'nın en önemli ve en büyük ülkesidir. Ayrıca Kazakistan'ın yanı sıra Özbekistan, Orta Asya'da ekonomik ve askeri açıdan da güçlü bir ülkedir.

Rusya, Özbekistan'da ABD, Batı ve Çin etkisinin yayılmasından endişe duymaktadır. Bu nedenle başta Özbekistan olmak üzere en azından bölgede küçük bir kısmı bile olsa geçmişteki ihtişamını geri kazanmaya ve nüfuzunu ve çıkarlarını korumaya çalışmaktadır. Nitekim bunu, ekonomi alanında da görmek mümkündür. Örneğin bu, Özbekistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı'na bağlı Stratejik ve Bölgesel Çalışmalar Enstitüsü'nde kıdemli bir araştırmacı olan Irada İmamova tarafından 24 Nisan 2021'de yayınlanan "Rusya ve Özbekistan: 29 Yıllık Kapsamlı İş birliği" başlıklı makalesinde rakamlarla açıklanmıştır. Makalede şöyle geçmektedir: "2020 sonuçlarına göre (Rusya ile Özbekistan arasındaki) ticaret hacmi, 2016 yılında (3.8 milyar dolar) olan (ticaret hacminin) yaklaşık iki katı olan 5.64 milyar dolar seviyesindedir... Aynı zamanda, (iç) çekilen Rus yatırımlarının toplam hacmi, yaklaşık 10 milyar dolara ulaşmıştır. Ayrıca Özbekistan'da Rus sermayesinin katıldığı fabrikaların sayısı, son üç yılda 915'ten 2000'e yükselerek iki katına çıkmıştır. Sadece 2020'de, 240'tan fazla Rus fabrikası faaliyete geçmiştir." Makaleye göre, Özbekistan Yatırımlar ve Dış Ticaret Bakanlığı ile Rusya Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından 5-7 Nisan 2021 tarihleri arasında Taşkent'te düzenlenen "Innoprom-2021:

Özbekistan'da Büyük Sanayi Haftası" adlı ilk uluslararası fuarda, Innoprom fuarı kapsamında Özbekistan ve Rusya'dan olan ortaklar, 128 milyon dolar değerinde 21 sözleşmeye imza attılar ve 2.2 milyar dolarlık Rus yatırımlarıyla 33 projeyi hayata geçirmek için anlaştılar.

Bu nedenle Cumhurbaşkanı Mirziyoyev'in Amerika'yı ve Batı'yı memnun etmeye çalıştığı gibi Rusya'yı da memnun etmeye çalıştığı söylenebilir. Çünkü örneğin Carnegie Moskova Merkezi'nde danışman olan Timur Umarov, aynı bölgede Amerika ile ilişkilerin önemli olmasına rağmen, ancak bunun ana komşuları Rusya ve Çin'den daha az öncelikli olduğu konusunda bir anlayışın olduğuna inanmaktadır. Umarov şöyle özetliyor: "Coğrafi koşullar nedeniyle Orta Asya ülkeleri, Moskova ve Pekin'den başka hiçbir yere gidemeyecektir. Zira Washington uzaktadır. Bu yüzden Amerikalıların bölgedeki ilk kemanı çalmaları imkansızdır ve bunu yapamayacaklardır." Bu nedenle görünen o ki Mirziyoyev, Rusya'dan kaçamayacağına inandığı için Rusya'yı memnun etmeye çalışmaktadır. Ayrıca Mirziyoyev'in, hileli seçimleri kazanmak ve iktidarda kalmak için Rus desteğini almaya çalıştığı da görülmektedir. Dolayısıyla Putin ile yaptığı görüşme buna işaret etmektedir.

Birer şahıslar olarak yöneticilerden kurtulmak, kesinlikle vakıyı değiştirmek için yeterli değildir. Bu yüzden Özbekistan'daki Müslümanların, asıl değişimin ancak Rusya, Amerika, Çin ve Batı gibi bu sömürgeci güçlere olan bağımlılıktan kurtularak gerçekleşebileceğini idrak etmeleri gerekir. Bunun için mevcut küfür sistemini ortadan kaldırmak ve Allah Subhanehu ve Teala'nın emretmiş olduğu İslam Nizamını kurmak gerekir. Ancak o zaman Allah'ın rızasını kazanmak olan en büyük nimet gerçekleşecektir.

وَفِي ذَلِكَ فَلْيَتَنَافَسِ الْمُتَنَافِسُونَ

Yarışanlar işte bunun için yarışsınlar!" [Mutaffifîn-26]

**Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan
İslam Ebu Halil – Özbekistan**